

Bezpłatny dodatek do „Drwęcy“.

Rok VII.

Nowemiasto, dnia 15 czerwca 1933.

Nr. 21

Kilka uwag o hodowli świń.

Hodowla świń w mniejszym gospodarstwie nawet przy najgorszej konjunkturze hodowlanej jest gałęzią bardzo rentującą się. Chów trzody chlewnej daje pozatem rolnikowi możliwość najekonomiczniejszego zużycia płodów rolniczych i różnych odpadków kuchennych, których inaczej ani sprzedać ani zużyć nie byłoby można.

Dlatego też w interesie rolnictwa powinniśmy dbać o to, ażeby ta gałąź hodowlana nie tylko należycie się rozwijała, ale też umiała sprostać wymaganiom, jakie konsumenci w stosunku do materiału rzeźnego stawiają.

Do najbardziej poszukiwanych gatunków świń należy obecnie świnia typu bekonowego ze względu na wielkie zapotrzebowanie boczkwów przez Anglię. Delikatni w smaku Anglicy, mający do swej dyspozycji nadmiar zaferowanych ballotów boczkwów, stają się z każdym dniem wybredniejsi, to też, chcąc przez nas zdobyty rynek angielski utrzymać, musimy się starać o to, ażeby nasz produkt rzeźny odpowiadał ich wymaganiom. Uzyskać to możemy przez odpowiedni dobór ras, nadając się do chowu świń typu bekonowego i umiejętny ich wychów.

Najlepszy i na dzisiejsze czasy najodpowiedniejszy materiał hodowlany na wychów świń bekonowych daje świnia wielka biała angielska-ostroucha. Pragnąc zatem zadośćuczynić wymaganiom rynku angielskiego, powinniśmy przy zakupie prosiąt przede wszystkim tę rasę uwzględniać. Materiał hodowlany trzeba nabywać ze źródeł pewnych, a nie od handlarzy targowych.

Jako charakterystyczny przykład polepszenia pogłowia trzody chlewnej podaję szkic prac z tego zakresu Kółka Roln. w Prątnicy.

Z chwilą gdyśmy założyli w Prątnicy (10. I. 32) sekcję konkursową samodzielnych rolników wychowu świń rasy niem. krajowej uszlachetnionej

(Deutsche Veredelte Landschwein) było naszym dążeniem założyć Kółko Zarodowe Trzody Chlewnej, co też nastąpiło po zamknięciu konkursu w dniu 9. V. rb. Korzyści, które hodowcy z tego odnoszą, są te, że maciorki od tych licencjonowanych macior odbiera w miarę zapotrzebowania PIR., płacąc hodowcy 2 zł za kg. żywca.

Maciorki będą licencjonowane jednak pod tym warunkiem, że muszą posiadać wymaganą budowę i nie pochodzić z miotu mniejszego niż 8 sztuk. Prosię musi po przyjsciu na świat ważyć minimum 1 i pół kg., a na początku 9-10 tyg. najmniej 16 kg. Warunkiem osiągnięcia tej wagi u 8 tygodniowych prosiąt jest racjonalne żywienie maciory przede wszystkim paszami mleko-pędnymi, jak ospa pszenna, zielenina (w kilka dni po oprosieniu), odpadki mleczarniane itp. oraz dokarmianie prosiąt paszą wysoce białkową, a nie, jak to się często praktykuje, ziemniakami.

Za dobrze wychowane bekony płacą bekoniarze przeciętnie cenę giełdy poznańskiej I. II. kl. plus premje, które przy pierwszej klasie 90—110 kg. wynosi 20 zł, II. kl. 80—90 kg. 10 zł, i III. kl. 4 zł.

Członkowie Koła Zarodowego Trzody Chlewnej otrzymują przy dostawie świń po okazaniu legitymacji członkowskiej 10 zł gratyfikacji.

Na zakończenie pragnę udzielić wypróbowanej i b. skutecznej porady weterynaryjnej przy często zdarzającej się u prosiąt biegunki.

Jeżeli prosięta zdradzają objawy biegunki bierze się 10 gr. błękitu metylenowego na 1 litr wody i tego lekarstwa daje się po 1 łyżce na każde prosię 3 razy dziennie. Trzeba jednak pamiętać o tem, że świniom nie można zadawać lekarstw w postaci płynnej, lepiej więc lekarstwo to wymieszać z mąką i nałożone na klepkę ciasto włożyć do pyska. Zainteresowanych sprawą weterynaryjną odsyłamy do b. pożytecznej książki prof. L. Dobrzańskiego pt. „Poradnik Weterynaryjny dla rolnika”, którą księgarnie rolnicze sprzedają

po niższej cenie. Ktoby pragnął pogłębić swe wiadomości z zakresu hodowli świń, temu polecamy nabyć broszurę p. Marji Karczewskiej pt. „Praktyczne wskazówki dla hodowców świń”.

Zarazem pozwalam sobie zwrócić uwagę na przeprowadzenie ochronnego szczepienia świń, które może ustrzec rolników od dotkliwych strat. Ochronne zbiorowe szczepienie świń przeprowadzają lekarze weterynarii w Lubawie i Nowemieście po niższej cenie.

Rolnicy!

Zasięgajcie porad prawnych, rolniczych, podatkowych, w dziedzinie ubezpieczeń społecznych, pracy i płacy w rolnictwie itp. w Instruktorjatach i Sekretarjatach Powiatowych Pom. Tow. Roln. oraz w Centrali P.T.R.

Jednorazowa zapłacona składka członkowska uchroni Was od stałych wydatków u pokątnych doradców.

Nowa ustawa o Urzędach Rozjemczych.

Ustawą z dnia 28 marca 1933 r. Dz. U. R. P. nr. 29 poz. 253 kompetencja Powiatowych Urzędów Rozjemczych została znacznie rozszerzona i zmieniona. W myśl tej ustawy Pow. U. R. orzekają o nadmiernie pobranych korzyściach majątkowych wbrew normom prawnym od dnia 1. I. 1927 począwszy aż do wysokości roszczenia wierzyciela. Ponadto U. R. określają terminy spłaty długów nawet i tych, które jeszcze nie są płatne w ratach do lat 7, jako też orzekają o wstrzymaniu spłaty kapitału przez pierwsze dwa lata. Również U. R. może obniżyć korzyści majątkowe wierzyciela od daty orzeczenia do 4 i pół proc. w stos. roczn. Powyższe przepisy nie mogą być stosowane do:

1. wierzytelności, powstałych po dniu 1 grudnia 1931 z tytułu dostawy towarów;

2. wierzytelności hipotecznych taksatywnie wart. 1 ust. (2) wart. i art. 12 ust. o ulgach w zakresie oprocentowania i terminów spłaty wierzytelności hipotecznych;

3. wierzytelności powstałych po dniu 1 lipca 1932 r. z tytułu działów rodzinnych lub spadkowych albo nowych operacji kredytowych, a w końcu wierzytelności z tytułu zaległości wynagrodzenia służby domowej, rzemieślników i robotników, zatrudnionych w gospodarstwach wiejskich.

W myśl nowej ustawy U. Rozjem. mogą również orzec przedterminowe rozwiązanie umowy dzierżawnej za odpowiednim odszkodowaniem i to nawet wówczas, jeżeli jedna ze stron jest instytucją kredytowo-bankową. Tak samo urzędy te orzekają o zmniejszeniu czynszu dzierżawnego, jeżeli jest nadmierny i to tylko na 2 lata od daty orzeczenia licząc, jako też co do zaległego czynszu za 2 lata wstecz od dnia wejścia w życie ustawy czyli od dnia 29. IV. 1933 i w tym wypadku również może nastąpić rozłożenie spłaty zaległego czynszu na raty do lat 7 przy ustaleniu stopy odsetek do 4 i pół proc. rocznie.

Urzędy Rozjemcze orzekają również o wierzytelnościach, nabytych przez jedną z instytucji kredytowych pod warunkami, opisanymi w art. 13 ust. 2 tej ustawy.

Orzeczenie urzędu rozjemczego może być zaczepione skargą (opłata sądowa od tej skargi wynosi pół wpisu stosunkowego), którą wnieść należy w przeciągu 2 tygodni od doręczenia orzeczenia przez urząd rozjemczy do Sądu okręgowego, w którego okręgu podawane jest gospodarstwo wiejskie lub jego zarząd. Decyzja Sądu Okręg. jest ostateczna.

Pod kompetencję Pow. Urzędu Rozjem. podlegają właściciele oraz użytkownicy i dzierżawcy gospodarstw rolnych, leśnych, rybnych i ogrodowych, których obszar użytkowy nie przekracza 100 ha. Dla właścicieli użytków o większym obszarze zostały utworzone Wojewódzkie Urzędy Rozjemcze.

Nadmienić jeszcze należy, że właściwy miejscowo jest ten U. R., na którego obszarze działania znajduje się gospodarstwo wiejskie; jeżeli gospodarstwo jest położone na obszarach działalności więcej niż jednego U. R., kompetentny jest ten urząd, w którego okręgu znajduje się zarząd gospodarstwa.

GRAD

Już czas najwyższy ubezpieczyć się od gradu.

Wnioski przyjmuje Instr. i Sekr. Pow. P. T. R.

Bank akceptacyjny.

Jedną z najaktualniejszych niewątpliwie kwestyj dla rolnictwa jest obecnie organizacja Banku Akceptacyjnego, którego powstanie umożliwi całkowitą realizację uchwalonych niedawno ustaw finansowo-rolnych.

Jak się z miarodajnych źródeł dowiadujemy, prace Komitetu Organizacyjnego posunęły się już tak daleko, iż rozpoczęcia działalności Banku Akceptacyjnego spodziewać się można już w najbliższych dniach. Udział skarbu państwa w funduszach, któremi narazie Bank będzie rozporządzał, osoby bliskie organizujących się władz Banku określają na 75 milionów zł. Prezesem Banku Akceptacyjnego został, zgodnie z przewidywaniami, pułk. K. Stamirowski.

Akcja dobrowolnych układów z wierzycielami warsztatów rolnych, dotychczas posuwająca się dość oparcie, wejdzie na nowe tory z chwilą uruchomienia Banku Akceptacyjnego, który zgodnie ze swoim przeznaczeniem musi swoją polityką finansową wytworzyć warunki ułatwiające bankom, w szczególności prywatnym, udzielania rolnikom ulg, przewidzianych w ustawach finansowo-rolnych.

Ponieważ jednocześnie, jak nas informują są duże szanse uwzględnienia szeregu postulatów rolnictwa w związku z tworzeniem Banku Akceptacyjnego, w szczególności, jeśli chodzi o zagwarantowanie przedstawicielom rolnictwa odpowiedniego udziału w Radzie Banku oraz udzielenie Centralnemu Komitetowi do spraw finansowo-rolnych specjalnych prerogatyw w dziedzinie opinowania stanu majątkowego dłużników, spodziewać się należy, iż całokształt wdrożonej przez rząd ustawami z 24 marca br. akcji finansowo-rolnej będzie w ten sposób należycie unormowany

i przybierze konkretną, a pomyślną dla rolnictwa, formę.

Bank Akceptacyjny posiada kapitał zakładowy w wysokości 12 milj. zł, z tego 6 i pół miliona zł. wniósł skarb państwa w papierach wartościowych i biletach skarbowych, a pozostałe 5 i pół pokryły Bank Polski, B. G. K. i Bank Rolny. Obecnie opracowuje się ustawy konwersyjne oraz listę instytucji, które mają korzystać z usług Banku Akceptacyjnego tym razem na odcinku kredytu bankowego.

Obowiązkiem każdego rolnika jest należeć do swego Kółka Rolniczego.

Kryzys rolniczy, a szkoły rolnicze.

Kryzys, który od kilka lat przeżywa całe nasze życie gospodarcze, a zwłaszcza rolnictwo, wywołuje u szerokich mas naszego rolnictwa dwa rodzaje zjawisk; jednych pobudza do szukania nowych sposobów i dróg ratowania zagrożonych warsztatów pracy, u innych znowu jest powodem zupełnej apatii, beźwładnego opuszczania rąk, bezwolnego zdania się na łaskę losu i beznadziejnego wyczekiwania co „jutro” przyniesie. W chaosie kryzysu niejeden warsztat pracy padł ofiarą, niejeden rolnik jest już tylko nominalnym właścicielem swego gospodarstwa, ale w większości wypadków sytuacja nie jest jeszcze beznadziejna i ratunek jest możliwy, byle nie brakło chęci do pracy, woli do przetrwania, a co najważniejsze świadomości środków i dróg, prowadzących do celu.

Dawniej jedyną kwalifikacją, wymaganą od rolnika, był zmysł praktyczny, a jedyną szkołą, w której synowie rolników zaprawiali się do swego przyszłego zawodu, było gospodarstwo ojców. Wiedza teoretyczna i praktyczna przechodziła z ojca na syna i w warunkach gospodarczych przedwojennych, kiedy układ stosunków gospodarczych był ustabilizowany kilkudziesięcioletnim okresem spokoju i równowagi tak wartości produktu do jego kosztów produkcji, jak też i normalnego układu stosunków społecznych, może tego rodzaju zaprawianie młodzieży wiejskiej do przyszłej pracy na roli było i wystarczającym. Jedynie jednostki bardziej twórcze i energiczne odczuwały potrzebę szerszej i gruntowniejszej wiedzy i znajomości środków — dających lepsze wyniki pracy na roli i temsamem wyższą skalę wymagań życiowych.

Stosunki gospodarcze w okresie przedwojennym uległy zupełnemu przeobrażeniu. Została zwichnięta równowaga układu sił społecznych oraz wartości towaru do jego kosztów produkcji. Stałość stosunków przedwojennych znikła na dłuższy okres czasu. Niektóre produkty uzyskały dobre ceny i na poziomie tych cen utrzymują się czas dłuższy, by potem ustąpić miejsca innym. I ceny produktów rolnych ulegają ciągłym zmianom i to bardzo znacznym tak dalece, że w pewnych okresach czynią warsztaty rolne zupełnie nieopłacalnymi. A okresy te, bardzo niebezpieczne, przetrwają szczęśliwie ci rolnicy, którzy nie są zaskorupieni w dawnych metodach gospodarowania, a raczej dążą do dostosowania się do zmienionych warunków, gdyż praca na roli przestała być tylko wysiłkiem mięśni, ale bardzo gwałtownie dopomina się także i o wysiłki mózgu. Dziś nie wystarczy orać i siać tak i to, co siali ojcowie, ale trzeba wiedzieć, dlaczego to i tak siejemy, a nie inaczej, z drugiej strony każdy rolnik bez wyjątku musi zdawać sobie dokładnie sprawę z tego, co się w jego gospodarstwie opłaca, a co przynosi deficyt, gdzie można zaoszczędzić nakładu kapitału, a zwiększyć nakład pracy, jak daleko może rozwinąć jedną gałąź produkcji rolniczej kosztem drugiej i której. Nie można w jednym krótkim artykule rozwiązać np. kwestji organizacji gospodarstwa, gdyż każde prawie gospodarstwo ma odmienne warunki i sprawy te może rozwiązać sam gospodarz, a wymaga to i dużej znajomości samego gospodarstwa i odpowiedniego przygotowania teoretycznego.

Wiadomości do tego potrzebne można nabyć bądź drogą samokształcenia długą i uciążliwą bądź też w szkołach rolniczych różnego typu, gdyż już i niższa szkoła rolnicza daje dostateczne podstawowe wiadomości, by się w zawiłych kwestiach gospodarczych należycie orjentować i swoje gospodarstwo, oparte na rachunkowości i kalkulacji, tak poprowadzić, by nie spotkała go jakaś niemiła niespodzianka. Niestety — zrozumienie potrzeby fachowej oświaty rolniczej jest u nas jeszcze bardzo małe i to właśnie w tym okresie, kiedy ona staje się piękną koniecznością. M. J.

Żeńska Szkoła Mleczarsko-Serowarska w Szafarni

Centralnego T-stwa Organizacji i Kółek Rolniczych.

Adres: p. Golub (Pomorze) st. Golub, Szafarnia (7 km. od kolei).

Zadaniem szkoły jest przygotować samodzielne pracownice na polu mleczarskim.

W program szkoły wchodzi:

Mleczarstwo, technika mleczarska, badanie nabiału, maślarstwo, serowarstwo, chemja organiczna i nieorganiczna, bakterjologia, fizyka, maszynoznawstwo, buchalterja, nauka obywatelstwa, gospodarstwo domowe, badanie środków spożywczych.

Uczennice wykonywują wszystkie prace w mleczarni pod dozorem instruktorów, obsługują również oborę i chlewnię.

W dniu 20-tym sierpnia 1933 r. rozpoczyna się rok szkolny w Zeńskiej Szkole Mleczarsko-Serowarskiej w Szafarni.

Kurs maślarsko-serowarski 11 miesięcy.

Kurs laborantek 2 lata.

Na kurs maślarsko-serowarski przyjmowane są kandydatki z ukończoną 7 oddz. szkołą powszechną lub szkołą rolniczą.

Na kurs laborantek kandydatki ze świadectwem 6 kl. gimnazjalnych. Poza to do podania o przyjęcie do szkoły kandydatki winny załączyć:

1. Świadectwo z ukończenia 16 lat życia.
2. Świadectwo moralności, wydane przez urząd gminny lub parafjalny.
3. Świadectwo z odbycia praktyki mleczarskiej.
4. Świadectwo lekarskie, stwierdzające stan zdrowia kandydatki.
5. W razie jeżeli kandydatka nie jest pełnoletnia zezwolenie rodziców oraz zobowiązanie do uiszczenia przewidzianych opłat.

Opłata za naukę wynosi zł 100 rocznie, płatna w ratach oraz jednorazowe wpisowe złotych 10 przy przyjęciu na kurs. Poza to za internat uczennice wpłacają po zł. 30 miesięcznie zgóry.

Podania wraz z wymienionymi załącznikami należy przysyłać do 1-go sierpnia do Dyrekcji Szkoły w Szafarni, poczta Golub (Pomorze) stacja kolejowa Golub.

U w a g a: Kandydatki na kurs nie posiadające praktyki mleczarskiej, mogą odbyć praktykę w mleczarni szkolnej w Szafarni lub w innej mleczarni przed wstąpieniem do Szkoły. Od kandydatek na kurs maślarsko-serowarski wymagana jest roczna praktyka mleczarska.

Ukończenie kursu laboranckiego daje możliwość uzyskania posady kierowniczkii laboratorium przy dużej mleczarni parowej lub też kierowniczkii laboratorium przy stacji badania żywności, które są organizowane przy magistratach miast, zaś kursu maślarsko-serowarskiego — kierowniczkii mleczarń i serowarń.

Dyrekcja Szkoły Mleczarskiej w Szafarni.

Z dniem 1-go lipca

rozpoczyna się rok gospodarczy. Wobec tego każdy wzorowy rolnik powinien przeprowadzić rachunkowość rolniczą. Książki rachunkowości rolniczej są do nabycia w Instr. i Sekr. Pow. P.T.R.

KOMUNIKATY

Do Kółek Rolniczych w sprawie składek członkowskich.

Prosimy Kółka Rolnicze o spieszne uregulowanie przynajmniej części składek członkowskich.

Zaznaczamy, że dotąd pomimo szeregu zawezwań dopiero jedno Kółko Roln. składkę opłaciło.

Wskutek reorganizacji P.T.R. Biuro Pow. P.T.R. nie posiada żadnych środków i o ile składki od Kółek w najbliższym czasie nie wpłyną, wykluczona będzie dalsza egzystencja Biura Pow. P.T.R.

Prosimy zatem w imię własnego i organizacji dobra o wpłaceniu nieściągniętych składek.

Rolnicy!

pamiętajcie o tępieniu ostu.

Zabiegi o podniesienie cen zbóż.

Organizacje rolnicze podjęły usilne starania u czynników miarodajnych, ażeby państwowa akcja interwencyjna, zamierzająca do podniesienia cen zboża ponad parytet eksportowy rozpoczęła się już w czasie żniw.

Dalszy postulat organizacyj rolniczych dotyczy zrównania premij od wszystkich czterech głównych zbóż i rozszerzenia transakcji eksportowych bądź na obsługę długów zagranicznych, bądź też w drodze kompensacji.

Narazie interwencja państwowych zakładów przemysłowo-zbożowych ogranicza się do żyta, które jest eksportowane głównie do Danii, Belgii i Holandji.

Eksport ten jest wybitnie deficytowy, gdyż uzyskana cena np. w porcie w Danii wynosi guldenów 3,30 czyli niecałe 12 zł.

W sferach miarodajnych rozważana jest obecnie sprawa uzyskania specjalnych środków, przeznaczonych na fundusz interwencyjny.

Warto dodać, że sfery fachowe zapowiadają, iż już w najbliższym czasie nastąpi zwyżka cen zboża, a zwłaszcza pszenicy, której okaże się dotkliwy brak. Już obecnie wobec zbliżającego się przednowku, podaż zboża jest bardzo ograniczona.

150 wagonów nasion buraczanych do Sowieców.

Polskie hodowle nasion zawarły z warszawskim przedstawicielstwem handlowym Rosji Sowieckiej umowę na dostawę 150 wagonów nasion buraków cukrowych, które już w końcu kwietnia zostały wysłane do miejsc przeznaczenia. Ustalone ceny wahają się w przeliczeniu w granicach od 80 do 85 złotych za kwintal, loco miejsce wysyłki. Regulacja została dokonana 6 miesięcznymi weksłami, które będą zdyskontowane w Banku Gospodarstwa Krajowego, bez obliiga dla zainteresowanych firm nasiennych. W ten sposób Rosja Sowiecka, która bardzo dotkliwie odczuwa brak nasion cukrowych, może stać się w przyszłości bardzo poważnym odbiorcą polskich hodowli, których nasiona, zarówno pod względem cukrowości, jak i plenności, zajmują pierwsze miejsce na rynkach europejskich.

Nie zabijaj żab!

Zapominamy zwykle, że żaby są bardzo pożytecznym stworzeniem, które z wiosną zwykle bezmyślnie się tępi. Każda żaba dziennie niszczy niezliczoną ilość szkodników i owadów, wyszukując tylko żywe, a unikając nieżywych. Należy więc do niezbędnych zwierząt w naszych ogrodach, z których nie należy jej pod żadnym warunkiem wypędzać, a tem mniej zabijać.

ZE ZEBRAŃ KÓLEK ROLNICZYCH.

Ostrowite. Dn. 7 maja rb. odbyło się zebranie miesięczne przy udziale 8 członków. Zebranie zagał z powodu nieobecności p. Prezesa sekretarz. Protokół i komunikaty odczytał sekretarz.

Z powodu mającego się odbyć walnego zgromadzenia pow. P. T. R. przystąpiono do wyboru delegatów, w skład którego wchodzi: pp. Prezes i p. Hejka Wojciech. Omawiano także sprawy dotyczące gminy, główną bolączkę rolników i osadników, sprawę zarządu gminnego, związku ubogich, żalono się przy tem na nieprzychylnie załatwienie tych spraw przez Starostwo pow., Wójta, na niekorzystanie szkoły i Ojczyzny, rolników, osadników i ludności polskiej. Ostatecznie postanowiono odczekać decyzji Starostwa pow. Na tem zebranie zamknięto. Sekr.

Mroczo. Miesięczne zebranie tuż. Kółka Roln. odbyło się 23 maja rb. Zebranie zagał w-prezes p. Pączkowski. Referat na temat zmian statutu P. T. R. wygłosił p. Truszczyński z Kowalik. Po przedyskutowaniu referatu dokonano wyboru delegatów na Walne Zgromadzenie P. T. R., poczem w-prezes zebranie solwował.

Krotoszyny. Dnia 30. IV. rb. odbyło się zebranie miejsc, Kółka Roln. przy udziale 12 człon. Sprawozdanie z zebrania prezesów Kółek Roln. zdał p. prezes Grünberg. Warunki ubezpieczeniowe zreferował p. insp. Drązkowski. Uchwalono rezolucję dot. zniżki cen artykułów przemysłowych:

Rezolucja.

Kółko Roln. P. T. R. Krotoszyny uchwaliło jednogłośnie rezolucję, wzywającą władze kierownicze P. T. R. celem wszczęcia odpowiednich kroków u miarodajnych władz o zniesienie w stosunku do cen płodów rolnych artykułów przemysłowych, jak: żelazo, węgiel, nafta, cukier, sól, nawozy sztuczne oraz taryfy kolejowej i pocztowej.

Następne zebranie odbyło się 28 maja, które zagał p. prezes Grünberg. Aktualne komunikaty z „Kłosów” odczytał p. prezes, poczem dokonano wyboru delegatów na Walne Zgromadzenie do Torunia. Po omówieniu spraw miejscowych zebranie zakończono. Sekr.

Pratnica. Zebranie tuż. Kółka Roln. odbyło się 14 maja rb. przy udziale 24 członków. Po odczytaniu protokołu i sprawdzeniu ilości obecnych wygłosił p. Cez. Jakubowski referat o hodowli trzody chlewnej, którego zebrani z wielkim zainteresowaniem wysłuchali. Po szeroko rozwiniętej dyskusji i wolnych wnioskach zebranie zakończono. Sekr.

Złotowo. Zebranie Kółka Roln. odbyło się 17 IV. 33 Zebranie zagał p. prezes i podał porządek obrad. Po odczytaniu protokołu i komunikatów P. T. R. zdał p. Prezes szczegółowe sprawozdanie z nadzwyczajnego walnego zebrania w Toruniu z dnia 23. III. 1933 r., przyczem wywiązała się obszerna dyskusja. Następnie wybrano delegata na zebranie powiatowe w Nowemmieście. Po wolnych wnioskach zakończono zebranie. Sekr.

Dn. 14. V. rb. odbyło się zebranie Kółka Roln. przy udziale 22 czł. Po zagajeniu i podaniu porządku obrad przeczytano protokół z ostatniego zebrania, który został przyjęty. Po przeczytaniu artykułu z „Kłosów” o uprawie i pielęgnacji zbóż jarych, podał p. prezes Brzozowski zebraniem przebieg obrad i uchwał z odbytego zjazdu w Lubawie i wyborze nowego zarządu pow. oraz dalszy przebieg sprawy z ogólnego zebrania. Po omówieniu spraw bież. zebranie zamknięto. Sekr.